

หัวข้อศิลปนิพนธ์

การปลูกถ่ายความเชื่อลงในต้นไม้
พื้นที่ชุมชนถนนต้นยางเชียงใหม่ – ลำพูน

ผู้เขียน

นางสาวศรินทิพย์ แสนธิจักร์

ปริญญา

ปริญญาศิลปบัณฑิต (สื่อศิลปะและการออกแบบสื่อ)

อาจารย์ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์

อาจารย์อเล็กซานดร้า เคนเนส

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การปลูกถ่ายความเชื่อลงในต้นไม้ พื้นที่ศึกษา คือ ชุมชนถนนต้นยาง เชียงใหม่ – ลำพูน มีวัตถุประสงค์ คือ 1) ศึกษาต้นไม้ผ่านวัฒนธรรมทางความเชื่อ และพิธีกรรมที่ขับเคลื่อนโดยชุมชน 2) ศึกษากระบวนการของพิธีกรรมในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนกับต้นไม้ 3) ศึกษาบริบทโดยรอบของชุมชนที่กำหนดทิศทางความเป็นไปของต้นไม้ 4) ศึกษาบริบทของต้นไม้ที่กระทำต่อชุมชนซึ่งมีส่วนขับเคลื่อนชุมชนไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อทราบถึงความสัมพันธ์ที่มีอยู่ภายในชุมชนระหว่างต้นไม้และผู้อยู่อาศัยในมิติที่ลึกซึ้ง และใช้เป็นกรณีศึกษาในการจัดการต้นไม้ใหญ่ให้อยู่ร่วมกับคนในชุมชนได้อย่างอย่างยั่งยืน ไม่ใช่แค่ชุมชนถนนต้นยางเชียงใหม่ลำพูน แต่ยังเป็นชุมชนอื่นๆที่มีลักษณะคล้ายๆกันอีกด้วย

โดยมีกรอบแนวคิดหลักในการศึกษา คือ แนวคิดเกี่ยวกับพิธีกรรมใหม่ที่ใช้ภายในชุมชน และความเชื่อดั้งเดิมของคนในชุมชนที่นำมาปรับใช้ในการสร้างความสัมพันธ์ และการอยู่ร่วมกันกับต้นไม้ใหญ่ในเชิงของการอนุรักษ์ การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิจัยคือการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาจากหนังสือ และเอกสารที่เกี่ยวข้องและมีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยผู้วิจัยได้เลือกให้ผู้ใช้ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้นำของชุมชน และกลุ่มผู้อาศัยอยู่ในชุมชนเพื่อให้ได้ข้อมูลในมิติที่หลากหลาย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพพบว่า พิธีกรรมที่ปลูกถ่ายลงในต้นไม้มีผลต่อการขับเคลื่อนไปของชุมชน คือ (1) เกิดเป็นประเพณีในการทำพิธีบวงสรวงต้นไม้เพื่อความเป็นสิริมงคล

ในทุกๆปีในวันขึ้นปีใหม่ (2) ผู้คนส่วนใหญ่ที่นับถือพุทธศาสนามีความศรัทธาในผ้าเหลือง และไม่กล้าที่จะทำลายต้นไม้

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 กระบวนการของพิธีกรรมที่กระทำต่อผู้ที่ร่วมพิธีสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 หัวข้อย่อย คือ (1) ผู้ประกอบพิธี (2) ผู้ร่วมในพิธี (3) ตัวของพิธีกรรม ทั้ง 3 ข้อที่กล่าวมา มีการทำงานร่วมกัน และเกิดเป็นกระบวนการการผลิตประเพณี วัฒนธรรมหนึ่งขึ้น หากทำซ้ำเป็นประจำ จะสามารถส่งผลกระทบต่อจิตใจของผู้ที่ร่วมพิธีกรรมให้มีความเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน จากที่กล่าวข้างต้น คือการจัดพิธีบวชต้นไม้ของชุมชนในทุกๆวันขึ้นปีใหม่

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 สังเคราะห์ได้จากการลงพื้นที่ และการเก็บข้อมูล แบ่งเป็นประเด็นได้ 2 ข้อ คือ (1) การที่กลุ่มของผู้นำชุมชนมองเห็นความศรัทธาที่มีร่วมกันของคนในชุมชนในเรื่องของต้นไม้ใหญ่กับความเชื่อความดั้งเดิม และความเชื่อทางพระพุทธศาสนา จึงมีการนำพิธีบวชต้นไม้เข้ามา เพื่อเป็นกุศโลบายให้คนในชุมชนเคารพต้นไม้ และไม่กล้าที่จะทำลายเพราะเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ (2) การเข้ามามีส่วนร่วมของทั้งหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน รวมถึงคนในชุมชนที่ต้องการรักษาต้นไม้ไว้ ในเรื่องกรดูแลทางกายภาพ

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์ ทำให้ทราบถึงประโยชน์ของการมีอยู่ของต้นยางบริเวณภายในชุมชน ที่มีผลต่อการขับเคลื่อนชุมชน โดยแบ่งเป็นประเด็นได้ 2 ประเด็น ดังนี้ (1) บริเวณพื้นที่ชุมชนถนนเส้นดังกล่าวเป็นภูมิประเทศที่เป็นแอ่งกระทะ เมื่อถึงฤดูหมอกควัน ชุมชนนี้จะกลายเป็นแหล่งสะสมมลพิษ การมีอยู่ของต้นยางช่วยปรับสภาพอากาศภายในชุมชนให้ดีขึ้น (2) ต้นยางสร้างความเป็นเอกลักษณ์ให้กับชุมชน เป็นตัวกำหนดทิศทางความเป็นไปของชุมชน ทำให้เกิดนโยบายต่างๆมากมายที่ดูแลต้นยางให้อยู่ร่วมกับชุมชนให้นานที่สุด

นอกเหนือจากข้อเท็จจริงที่ผู้วิจัยได้ศึกษา และทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น การริเริ่มทำงานศิลปะในแต่ละชิ้น ทำให้ผู้วิจัยมีประสบการณ์การรับรู้ มีความเข้าใจ ในการเข้าไปมีส่วนร่วมภายในชุมชน โดยการลงพื้นที่มากขึ้นเรื่อยๆตามลำดับ ทำให้เข้าใจความเป็นชุมชนมากยิ่งขึ้นว่ามีความละเอียดอ่อนในด้านของความสัมพันธ์ที่มีต่อต้นยาง ความรู้สึก ความศรัทธาที่เหมือน และต่างกัน การหาจุดยืนร่วมกันในเรื่องต้นยางเพื่อที่จะให้ชุมชนขับเคลื่อนต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Thesis Topic	Transference of Belief into the Trees the Thanontonyang community in Chiang Mai-Lamphun area
Author	Miss.Sirinthip Santhijuk
Degree	Bachelor of Arts in Linguistics (Media arts and Design)
Thesis Adviser	Professor Alexandra denes

ABSTRACT

Transference of Belief into the Trees focuses on the Thanontonyang community in Chiang Mai-Lamphun as a study area. The goals are 1) To understand trees through the belief and the ritual in the community; 2) To study the process of creating relationships between people and trees through ceremony; 3) To study the ambient context of community that determines the direction for trees, 4) To study the context of trees which determine the direction for the community. My overarching aim is to understand the relationships in the community between trees and residents in the profound way and to use this community as a case study of sustainable coexistence between people and trees, not only the Thanontonyang community of Chiang Mai-Lamphun area, but also other similar areas.

The conceptual framework of this study examines new rituals used in the community, the beliefs of people in community that were adapted for making a relationship, and the coexistence between people and big tree in the conservation field. This research uses qualitative methods as a research approach, studying from documents, related theories, and in-depth interview. The contributors are divided into 2 groups, the leaders of community and residents in the community.

The findings from the first objective, the qualitative research found that Transference of Beliefs into the Trees through ritual affects the community as follows, (1) As a tradition, the Ordaining Tree

Ritual will be held every New Year to welcome auspicious things to come, (2) almost all Buddhists believe in yellow robes of Buddhist monks and are afraid to cut the trees that are ordained.

The findings from the second objective, the process of ceremony is divided into 2 topics, (1) Ceremony and (2) Attendees. All I have mentioned above, working together, people in the community have created a tradition. The ceremony is held regularly, and attendees participate collectively and share an emotional space. As I have mentioned, it is "Ordaining Tree Ritual" of the community which is held every New Year.

The findings from the third objective were gathered from going on location and collecting data. These could be divided into 2 topics, (1) The leaders of the community realize the community's belief about big trees which is related with the primitive beliefs and the belief about Buddhism. The goal of bringing "Ordaining Tree Ritual" into the community is to induce people to conserve trees because of their sacred nature, (2) The participation from public and private agencies, including people in community who would like to conserve the rubber trees in the physical form.

The findings related to the fourth objective relate to the information obtained from synthesis leading to know the benefits of the rubber trees' existence in the community, which affects the community. These are divided into 2 topics, (1) Thanon Tonyang area is a pan-terrain. When the smoke season comes, this area will accumulate pollution. The existence of rubber tree helps adjust to the weather. (2) Rubber trees are the identity of this area. They determine a sense of direction for the community, leading to the policies for retention the rubber trees.

Apart from facts that researcher found and synthesis the data above, to start each art work makes researcher earn more experience and understand how to join the community by going on location more and more. That makes researcher understand sensitivity of community, the same and different belief, and finding the common position to continue the community with the efficient.